

Motion till riksdagen 2020/21:4023

av Mats Green m.fl. (M, KD)

med anledning av skr. 2020/21:169 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen senast den 1 april 2022 bör återkomma med förslag på hur sekretessreglerna kan förändras för att motverka exploatering av arbetskraft och förbättra möjligheten till myndighetssamverkan i dessa frågor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I regeringens skrivelse 2020/21:169 Riksrevisionens rapport om statens insatser mot exploatering av arbetskraft redogör regeringen för sina bedömningar och åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapport.

Riksrevisionen gör iakttagelsen att statens insatser mot exploatering av arbetskraft har stora brister.

Bristerna finns i alla delar av systemet och beror enligt Riksrevisionen framför allt på att regeringen inte har gett myndigheterna mandat och tydliga uppdrag att motverka problemet. Regeringen rekommenderas att ge myndigheterna på området tydliga uppdrag och mandat för att kunna genomföra åtgärder.

Regeringen instämmer inte i Riksrevisionens kritik och menar att en effektiv samverkan mellan myndigheterna är centralt för att motverka att människor utnyttjas. I skrivelsen gör regeringen också bedömningar av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer kring bl.a. det regelverk som ska motverka att arbetskraftsexploatering uppstår, information om rättigheter för arbetstagare samt stöd- och skyddsprocessen för utsatta för människohandel.

Regeringen redovisar vidtagna åtgärder som bl.a. omfattar en pågående översyn av delar av det relevanta regelverket, höjda ambitioner för samverkan mot arbetslivs-

kriminalitet och uppdrag till myndigheterna att återkomma med förslag på hur en varaktig samverkan kan organiseras.

Exploatering av arbetskraft är ett allvarligt och växande samhällsproblem och vi anser att regeringen bör ta Riksrevisionens kritik på allvar. Att endast inte hålla med eller säga att man gör mycket – och avser att fortsätta på den inslagna vägen – är inte tillräckligt. Regeringen kan inte undvika den skarpa kritik som framförs om att regeringen inte har gett myndigheterna mandat på området och tydliga uppdrag för att motverka problemet.

Regeringen talar varmt om mer samverkan i sin skrivelse men gör inte tillräckligt för att de hinder för samverkan som finns tas bort. Ett sådant hinder är sekretessen mellan myndigheterna. I Myndigheter i samverkan mot arbetslivskriminalitet (Ds 2021:1) föreslås att sekretessen utreds.

Vi instämmer i utredarens förslag ”att regeringen skyndsamt bör tillsätta en utredning för att identifiera det ur juridisk synvinkel lämpligaste sättet att möjliggöra för samtliga eller en delmängd av de samverkande myndigheterna att inom ramen för arbetet med myndighetsgemensamma kontroller kunna delge varandra information om vilka arbetsställen som anses lämpliga att kontrollera myndighetsgemensamt, som är en förutsättning för kontrollers praktiska genomförande exempelvis avseende adresser till arbetsställen, om huruvida företag på ett visst arbetsställe är mottagare av arbetsmarknadspolitiska stöd och liknande samt som framkommit under genomförda kontroller.”

I sammanhanget föreslås även att ”utredningen bör särskilt överväga ändamålsenligheten i och möjlig utformning av en sekretessbrytande bestämmelse i lag för ändamålet, samt bedöma möjligheterna till avsedd informationsöverföring inom nuvarande regelverk. Utredningen bör vidare bedöma om åtgärder behövs för att öka myndigheternas reella möjlighet att dela information med stöd av lagen (2008:206) om underrättelse-skyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen”.

Regeringen nämner väldigt kort och försiktigt detta i sin skrivelse:

Regeringen anser att det är viktigt att de samverkande myndigheterna kan utbyta den information som krävs för en effektiv och ändamålsenlig kontrollverksamhet. En ökad informationsdelning måste alltid vägas mot den personliga integriteten.

Regeringen avser att se över de behov av förändringar av regelverket om offentlighet och sekretess som kan krävas för att möjliggöra en förbättrad myndighetssamverkan.

Detta är inte tillräckligt. Vi menar därför att regeringen senast den 1 april 2022 bör återkomma med förslag på hur sekretessreglerna kan förändras för att motverka exploatering av arbetskraft och förbättra möjligheten till myndighetssamverkan i frågor som dessa.

Mats Green (M)

Michael Anefur (KD)

Josefin Malmqvist (M)

Ann-Sofie Lifvenhage (M)

Saila Quicklund (M)

Sofia Damm (KD)